

Osobní sdělení

V 4. čtvrtletí roku 2002 slaví své významné životní jubileum mnozí naši členové. Blahopřání rady ČMPS i Vás ostatních necht' přijme:

PaedDr. Mgr. Bedřich Brückner
PhDr. Otto Becker, Csc.
PhDr. Dagmar Čutková
PhDr. Marie Dočkalová
PhDr. Eva Dundrová
Mgr. Jindřiška Gerzová
PhDr. Jiří Jelen
PhDr. Jiří Kadlec
PhDr. Alena Koblicová
PhDr. Jiří Kolář
PhDr. Hana Kožušková
PhDr. Milada Kristková
Mgr. Víta Lisková

PhDr. Jiří Mencl
PhDr. Daria Netíková
PhDr. Miroslav Pospíšil
PhDr. Kamil Prudil
PhDr. Eva Rheinwaldová
PhDr. Zlata Sedláčková
PhDr. Josef Stanka
PhDr. Eva Stuchlíková
Prof. PhDr. Dana Tollingerová, CSc.
PhDr. Jaroslav Veselý
PhDr. Petra Vlachová
PhDr. Zuzana Žárská
PhDr. Marie Žižková

Životní jubilea

I letošní rok je bohatý na významná životní jubilea. Již na jaře jsme vzpomněli nedozítých 100. narozenin jednoho ze zakladatelů naší moderní psychologie **prof. Jana Doležala**, žáka Wundtova. Za přítomnosti jeho dcery doc. Soni Hermochové a členů rodiny, předsedy ČMPS, a jeho žáků i za hojné účasti veřejnosti byla mu v dubnu 2002 odhalena pamětní deska na rodném domě ve Vnorovech.

Krásné je, že se můžeme radovat i z jubileí osobností naší psychologie, jež tvoří její živou přítomnost. 16. 8. 2002 oslavil osmdesátiny **profesor Zdeněk Matějček**. Spolu s ním je na Psychologických dnech oslavila celá psychologická obec. Jeho výročí bude věnován i klinicko – psychologický den v pondělí dne 14. 10. 2002. Svými životními kořeny pevně zakotven v tradicích českého evangelického křesťanství a venkova udržuje si blízkost s přírodou a živými tvory, dokonce by zde bylo možné hledat i zdroje jeho etologického, přirozenost respektujícího přístupu i k dějům našeho duševního a sociálního života. Profesor Matějček je jedním z těch, kdo nejlepší tradice naší psychologie pronášeli obtížným obdobím totality. Nejenom, že dokázal z toho nejlepšího, co světová dětská psychologie ve svých výzkumných a humanistických tradicích vytvořila předtím, předávat dál, nýbrž toto bohatství originálním způsobem rozhojňoval a rozhojňuje. Tematické okruhy jako psychická deprivace a subdeprivace, jejich důsledky a možnosti prevence, náhradní rodinná péče, nezastupitelná úloha rodiny, specifické vývojové poruchy učení a dyslexie – ty všechny nejen u nás budou vždy asociovány s jeho jménem a jeho dílem.

Kompaktnost životních postojů a odborných názorů se zračí v knize rozhovorů s prof. Matějčkem, kterou vydalo nakladatelství Portál. Humanizace péče o děti a osoby s postižením v novém prostoru svobody po r. 1989 se inspirují v mnohém právě u něho. Charitativní aktivity a mezi nimi na popředním místě činnost Konta Bariéry jsou svědectvím praktických životních postojů jubilantových. V uplynulém měsíci ztratil jednoho ze svých mnohaletých spolupracovníků (a šéfů, o nichž vždy říká, že na ně měl štěstí) **docenta Zdeňka Dytrycha** z Psychiatrického centra v Praze. Spolu s ním po desetiletí sledovali výzkumně skupiny dětí, vyrůstajících v rozličných nepříznivých životních podmínkách. Jejich poslední společné dílo *Krizové situace v rodině očima dítěte* vyšla v září v nakladatelství Grada. Přejeme našemu milému jubilantovi, abychom se směli ještě po dlouhá léta těšit z jeho přítomnosti a z dalších svěžích plodů jeho práce.

Mezi jubilanty letošního léta patří popřední místo **profesoru Jiřímu Marešovi** z Lékařské fakulty v Hradci Králové. Znáám jej jako svátečního a pozitivního člověka, který dokáže i svou povahou věcná a suchá jednání učinit přátelskými, příjemnými a konstruktivními. Má vzácný dar lidi spojovat, vytvářet konsensus pro dobrou věc. Vedle jeho nesmírné organizační a pedagogické činnosti (vědecké rady, odborné komise) je třeba připomenout i volbu psychologických témat, jimiž se zabývá: mne osobně oslovuje pozitivní psychologie. O šíři a hloubce zájmu svědčí jak díla syntetizující, souhrnná (jako např. monografie vydaná společně se zesnulým prof. Čápem), o aktuálnosti jeho zaměření na živé problémy klinické a pedagogické praxe pak svědčí jeho monografie o bolesti u dětí a jejích psychologických komponentách či kniha o stylech učení. I jemu upřímné přání všeho dobrého za celou psychologickou obec!

Jaroslav Šturma

Vzpomínka na sociálního psychologa PhDr. Prokopa Nováka

Pracovní skupiny mívají své hvězdy i méně nápadné leč důležité osobnosti. V šedesátých letech patřil na katedře psychologie FF UJEP mezi ty druhé Prokop Novák. Narozen 1927, v roce 1953 získal v Brně titul PhDr. Jako osoba s nevalným kádrovým profilem odešel učit na Karvinsko. Posléze působil i na Pedagogické fakultě i na Hornicko-geologické fakultě v Ostravě. Do Brna se vrátil roku 1966. V té době vyšla v SPN dodnes podnětná publikace Z. Zaborowského: *Sociální psychologie a výchova*. Přeložil ji Prokop Novák společně s dr. E. Pejhovským. Nic divného, řeklo by se ...až na to, že dr. Pejhovský byl pár let předtím ještě politickým vězněm. Spolupracovat s ním vyžadovalo odvalu. Tu odborný asistent přednášející sociální psychologii a sociální psychologii práce měl. Jako nestraník nemohl být snadno pracovníce likvidován pro vyloučení z „rodné“ macechy. Na fakultě přežil do roku 1974. Tehdy jej docent Jiří Sedlák poslal na přednášku pro vedoucí pracovníky. Pikantní na celé věci je, že J. S. měl pozici na katedře psychologie pár let předtím, konkrétně roku 1968 značně nahnutou. Dr. Novák se ho zastal, argumenty pro ukončení pracovního poměru s ním označil za nedostatečné a kontaminované osobními spory.